Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 222. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1956. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 222. VOL. LXIII.

В УРЯДІ АЙЗЕНГАВЕРА ПОКИЩО НЕПЕРЕДБАЧЕНІ НІЯКІ ЗМІНИ

ГОВОРИТЬСЯ ПРО ВЕЛИКІ ЗМІНИ НА СТАНОВИЩАХ АМБАСАДОРІВ

Вашингтон. — Пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті повідомив, що всі члени кабінету президента Айзенгавера та його дорадники в числі 19-ох осіб куртуазійним звичаєм після виборів зголосили свої димісії, але Президент вирішив не робити жадних змін і не прийняв ні однієї резиґнації, і кабінет без змін збирається на засідання в п'ятницю 16-го листопада. В політичних колах звертають увагу на те, що навіть дорадник Президента в справах роззброєння Гаролд Е. Стассен залишається на своєму пості, хоч можна було думати, що йому важко буде засідати в кабінеті разом із віце-президентом Ричардом М. Ніксоном, проти кандидатури якого він гостро виступав. Покищо зголошено тільки резиґнацію окремого асистента Президента для справ національної безпеки і координації в закордонній політиці Вільяма Г. Джексона, якого має заступити бостонський банкір Роберт Котлер. Ця зміна стоїть в зв'язку з тими великими змінами на дипломатичних становищах, про які вже тепер говориться. Також, згідно з куртуазійним звичаєм, всі амбасадори й посли склали свої резиґнації після виборів, щоб вможливити перевибраному Президентові потрібні зміни на дипломатичних становищах. Говориться про такі можливі зміни: амбасадорка до Італії Клер Бут Лус хоче залишити свій пост; амбасадор до Англії Вінтроп В. Олдрич, який має 71 рік, бажав би покинути дипломатичну службу; і амбасадор в Парижі С. Даглес Діллон хоче вернутися до ЗДА. Говорять і про зміни на дипломатичних становищах в Бонні і Відні. Також амбасадор в Москві Чарлз Е. Болен висловив надію, що хотів би в найближчому році перейти на інше становище. На його місце мав би прийти теперішній амбасадор до Австрії Ллевеллин Томпсон. Мали б ще бути зміни на дипломатичних постах в Білгороді, Манілі, і Веллінґтоні (Нова Зеляндія). Пресовий секретар Гаґерті заявив, що покищо непередбачені жадні зміни в кабінеті Президента. Але в політичних колах вже давніше говорили про те, що хотіли б залишити свої становища секретарі оборони Чарлз Е. Вилсон і скарбу Джордж М. Гомфрі. Треба ще додати, що два члени кабінету хворі після перебутих недавно операцій: державний секретар Джан Фостер Доллес і генеральний постмастер Артур Е. Соммерфілд.

Кворлес остерігає, що Совєти продукують далекосяжні бомбовики

Вашингтон. — Секретар летунства Доналд А. Кворлес у промові на зборах Американського Товариства Каледжів і Університетів остерігав американців, що Совєти продукують далекосяжні бомбовики, які могли б долетіти і до цієї країни та скинути атомові бомби. Кворлес говорив про те, що комуністи здібні продукувати атомову зброю доволі швидко, і що вони хваляться продукцією керованих ракет, які можуть перелітати океани. ЗДА мусять бути дуже обережні і приготовані на те, щоб оборонитися проти небезпеки, яка загрожує збоку СССР.

Бенсон підтримує пливку допомогу фармерам

Рачестер, Н. Й. — Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон промовляв на 90-ій річній конвенції товариства „Нешенел Ґрендж" (Крайова Фарма) і заявив, що уряд і надалі старатиметься допомагати фармерам при допомозі пливкої допомоги, хоч і знає, що досі фармери не користали вповні з того добробуту, який панує в цій країні. Уряд не спускає з ока цієї важливої проблеми і в першу чергу думає про те, як позбутися харчових запасів в урядових магазинах та знайти нові ринки для збуту фармерських продуктів. Бенсон говорив, що треба ухвалити нові закони, щоб можна було позбутися харчових запасів. Так званий „земельний банк" допоможе фармерам, бо зменшить продукцію, але не погіршить фармерських прибутків.

„Новий Мюнхен із Совєтами приведе до неминучої війни", — твердить пані Лус

Вашингтон. — Американська амбасадорка в Італії Клер Бут Лус прибула на два тижні до цієї країни, щоб відбути наради в державному департаменті про політичну ситуацію в світі. Пані Лус твердить, що „якщо прийде до нового Мюнхену з СССР в справі Середнього Сходу — то третя світова війна неминуча". З авторитетних джерел із Вашинґтону повідомляють, що амбасадорка Лус в найближчому часі зрезиґнує з свого становища, про що вона заявила ще перед виборами. Досі ще не відомо, хто мав би бути її наступником.

В АМЕРИЦІ

● **Статистичне бюро** повідомляє, що на день 1-го жовтня в ЗДА було майже 169 мільйонів населення, точно: 168,921,000.

● **В шкільному році**, який закінчився 1-го липня, було в ЗДА 3,517,000 дітей шкільного віку. В 1955-му році дітей шкільного віку було на 20,000 більше.

● **Пані Айзенгавер** 14-го листопада відзначила 60-річчя свого життя. Вона дістала багато подарунків від родини та знайомих. Фотографи зробили дві знимки: на одній мати пані Айзенгавер, Джан С. Давд і пані Джордж Дж. Мур (сестра ювілятки) цілують її, а на другій пані Айзенгавер стоїть біля свого портрету, на якому вона намальована в рожевій сукні, що її носила під час інавґураційного балю в 1953-ому році.

● **Керил Чессман**, якого ще в 1948 році засуджено в Каліфорнії на кару смерти, вже шостий раз вніс апеляцію від цього присуду. В тюрмі він написав автобіографічну повість, яка принесла йому славу і якій він завдячує те, що досі живе.

● **Крайова Наукова Фундація** повідомляє, що уряд ЗДА в попередньому фінансовому році видав на наукові досліди 2,400,000,000 долярів. В цьому фінансовому році уряд видасть на ці досліди 2,700,000,000 долярів — отже на 12 відсотків більше.

● **У військовому таборі** Кілмер в Ню Джерзі приготовлено бараки, де тимчасово зможуть знайти собі приміщення мадярські втікачі, які в числі 5,000 мають прибути до ЗДА. Перший транспорт мадярських утікачів має прибути наступного тижня.

● **Суд в Ню Гейвені**, Коннектикат, засудив 33-річну медичну сестру Вірджінію Джасперс на кару тюрми від 10-ох до 22-ох років за те, що так сильно трясла двома немовлятами (11-денний А. Капсінов і тримісячна Дж. Малкінс), що вони повмирали.

● **В Арґентині** заарештовано кількадесят комуністів, які зорґанізували в столиці тієї країни демонстрацію, під час якої виникли заворушення. В Арґентині сподіваються, що ще цього місяця Комуністичну партію поставлять поза законом.

Почався страйк портових вантажників на східньому і південно-східньому побережжі

Ню Йорк. — Провід спілки Міжнародна Асоціяція Портових Вантажників (ІЛА) проголосив страйк портових вантажників в усіх портах Атлантійського Океану і Мексиканської затоки. Страйк проголошено вночі з 15 на 16 листопада безпосередньо після безуспішної конференції президента спілки портових вантажників кап. Бредлі з працедавцями і представниками федеральної комісії посередництва. Проголошено страйк тому, що працедавці портових вантажників, портові транспортово вантажні компанії не погодилися на домагання портових вантажників і не підписали з ними нового контракту. Попередній контракт, двічі вже продовжуваний, втратив свою дійсність з днем 15 листопада ц. р. Провідник портових вантажників капітан Бредлі подав до відома, що доручення почати страйк вийшло від робітників і що він буде відбуватися в порядку і мирно, аж поки не будуть прийняті працедавцями вимоги портових вантажників. Після проголошення страйку працедавці заявили, що вони були готові вести дальші переговори з проводом спілки портових вантажників, але не мужуть переговорювати під „загрозою револьверів", значить тоді, як страйк триває. Водночас із страйком портових вантажників почали страйк робітники корабельної обслуги. Вони покинули працю ще напередодні страйку. Страйк портових вантажників охопить 25,000 робітників у портах Ню Йорку і 35,000 в інших портах Атлантійського Океану та Максиканської Затоки. Задумують приєднатися до страйку теж і портові вантажники на західньому побережжі, очолювані Ґеррі Бриджесом.

Командант Американського Леґіону передбачає війну з Москвою на випадок совєтської інтервенції в Єгипті

Індіянополіс, Індіяна. — Крайовий командант Американського Леґіону В. С. Деніел заявив в інтерв'ю, що ЗДА мусіли б збройно виступити проти СССР, якщо б він „офіційно і явно" вмішався до конфлікту на Середньому Сході. Деніел казав, що не вірить в те, щоб СССР офіційно помагав Єгиптові, бо він буде це робити так, як це було в Кореї. Тоді в Єгипті повинні втримувати мир збройні сили ОН. „Та якби Совєти явно виступили на Середньому Сході, до ЗДА мусять також вмішатися до цього конфлікту, але тоді виступити треба не в Єгипті, але безпосередньо проти Кремлю в Москві.

Не тільки Мадярщина, але всі сателіти повстануть проти Москви — заявляє мадярський втікач

Вашингтон. — В четвер 15 листопада сенатська підкомісія для справ внутрішньої безпеки переслухувала одного з видатних співробітників уряду Імре Надя, що втік після совєтської реокупації Мадярщини дня 4 листопада на Захід. Він, виступаючи під прибраним прізвищем Арпад Газафі, описав вичерпно розвиток подій на Мадярщині, документуючи свій опис оригінальними фотографіями. Він заявив, що революційний рух, який охопив Мадярщину мусить пройняти й інші сателітні країни, і що людство не може довго витримати тиранії і деспотизму. Закликаючи західні нації підтримати визвольну боротьбу Мадярщини, Арпад Газафі підкреслив, що Мадярщина скорше пожертвує своїм життям, як зречеться свободи. Характеризуючи комуністичний режим на Мадярщині, він заявив, що цей режим годував населення безупинними обіцянками про покращання життя і добробуту, а наділі з кожним роком ішло до гіршого. Більшість мадярської індустрійної і сільсько-господарської продукції забирали Совєти, залишаючи населенню тільки найконечніший для прожиття мінімум.

Американський Комітет змінив назву

Ню Йорк. — Відомий із своєї активности серед еміґраційних груп підсовєтських народів Американський Комітет змінив, зглядно скоротив свою назву. Досі повною назвою того Комітету було: „Американський Комітет для визволення від большевизму", а змінена тепер назва звучить: „Американський Комітет для визволення". Про зміну цієї назви не було офіціяльного повідомлення і тим самим не подано офіціяльно причин чи цілей тієї зміни. Головною активністю цього Комітету, головою якого є п. Говленд Г. Сарджент, є підтримка радіовисильні „Радіо Визволення", що передає відповідні радіопрограми для народів Совєтського Союзу на їх мовах, як теж підтримка окремого Інституту для дослідів Совєтського Союзу. Обидві інституції, Радіо й Інститут приміщені в Мюнхені в Німеччині і в них працюють еміґранти з-під совєтів.

„МИРНІ ЗБРОЙНІ СИЛИ" ОН НАД СУЕЗОМ

Ген. Е. Л. М. Бирнс, командант „Мирних Збройних Сил" Об'єднаних Націй відбуває перегляд першого збройного з'єднання ОН, зложеного з данських і норвезьких вояків, що прибули з Неаполю в Італії в зону Суезького Каналу.

Булґанін противиться приявності міжнародної поліції в Суезькому обширі

Москва. — Совєтський прем'єр Николай Булґанін вислав нові листи до англійського прем'єра Антоні Ідена, до французького прем'єра Ґю Молле і ізраїльського прем'єра Бен Ґуріона у справі теперішньої ситуації на Середньому Сході. Найістотніше з його листах до прем'єрів названих двох західніх великодержав є його опозиційне становище до перебування міжнародного війська Об'єднаних Націй, званого офіційно ЮНЕФ, в обширі Суезького каналу, бо це, мовляв, було б порушення міжнародної конвенції з 1888 року. Булґанін далі настоює, щоб англо-французькі війська негайно евакувались з Єгипту і докоряє, що досі це не сталося та що в цій справі настала зупинка. Він твердить, що з хвилиною, коли англо-французькі війська очистять Єгипет, то відновленням руху по Суезькому каналі і безпекою в тому обширі має зайнятися Єгипет. Булґанін вказує Іденові і Молле на шкоди, що їх зазнали Англія і Франція від їх воєнної експедиції. Тон Булґанінового листа тепер лагідніший, ані ж був у попередніх листах. Нема вже в ньому погроз, ані нема згадки про „добровільців". Делеґат СССР в ОН стримався був від голосування, коли голосовано над покликанням до життя „міжнародну поліцію".

Перші частини „міжнародної поліції" прибули до Єгипту

Абу Сувеір, Єгипет. — Два перші літаки з членами „міжнародної поліції", як теперішнього війська Об'єднаних Націй, прибули в четвер перед полуднем на летовище в Абу Сувеір, недалеко Ізмаілі над Суезьким каналом. Те летовище збудували були англійці під час свого перебування в Єгипті а тепер на швидку руку направили їх єгиптяни після збомбардування його англійським летунством. Єгипетський бриґадир Амін Гельмі ель Тані, призначений зв'язковим, привітав данську і норвежську чоти, що висіли з швайцарських літаків. Офіційна назва міжнародної поліції — „Збройне Поготівля Об'єднаних Націй" — United Nations Emergency Force — (ЮНЕФ). На летовищі в Каподелькіно біля Неаполю 500 скандинавських вояків було готових для виїзду до Єгипту. Генерал Бирнс, командант ЮНЕФ, заявив, що частини ЮНЕФ відлітатимуть до Єгипту незалежно від політичного зговорювання Гаммершилда з єгипетським урядом. Між англо-французьким та єгипетським становищем щодо ролі тієї „міжнародної поліції" все ще існує поважна різниця. Англія і Франція стоять на становищі, що ЮНЕФ повинно так довго перебувати в Єгипті, поки остаточно не буде поладнана справа Суезького каналу й ізраїльсько-арабського спору.

Канада натискає, щоб ОН зайнялись розв'язкою справи Палестини і Суезького каналу

Об'єднані Нації. — Канадійський міністер закордонних справ Лістер Пірсон перейняв у вступних нарадах з різними делеґаціями в Об'єднаних Націях ініціятиву, щоб Генеральна Асамблея ОН не обмежувалась до резолюцій за перемир'ям на Далекому Сході, але позитивно й остаточно перевела вирішення західньо-єгипетського конфлікту за Суезький канал та ізраїльсько-арабського конфлікту. Ізраїльський міністер закордонних справ Гольда Меір конферувала з Пірсоном і французьким міністром закордонних справ Піно. Єгипетський міністер закордонних справ д-р Махмуд Фавзі має прибути до Ню Йорку в перших днях наступного тижня разом із генеральним секретарем ОН Гаммершилдом, хібащо Гаммершилд припізнить свій поворот з Середнього Сходу до Ню Йорку у зв'язку з розмовами з мадярським амбасадором у Римі в справі міжнародної допомоги для Мадярщини і власної його, Гаммершилда, поїздки на Мадярщину. Наради Генеральної Асамблеї мали продовжуватись від п'ятниці 16 ц. м. і першим промовцем в генеральній дебаті мав бути діючий державний секретар, на час недуги Джана Фостера Доллеса, Герберт Гувер мол.

Ґомулка прибув до Москви на розмови

Москва. — Трійка польських теперішніх лідерів, прем'єр Циранкевич, перший секретар польської комуністичної партії Ґомулка і раніший перший секретар компартії Охаб, у товаристві кількох господарських фахівців, прибули в четвер 15 листопада ц. р. до Москви для переговорів з совєтським урядом і партією про дальші взаємини між Польщею і СССР. На залізничну стацію вийшли їм назустріч „колективні диктатори" Хрущов і Булґанін і „сердечно" вітали їх. Совєтський міністер закордонних справ Шепілов перебуває тепер в Ню Йорку на сесії Об'єднаних Націй. Ґомулка заявив, що він не буде настоювати на відкликанні совєтських військ з Польщі, тільки на інформуванні польського уряду про рухи тих військ на терені Польщі. „Нема нічого важнішого, як братерські і приязні взаємини з нашим східнім сусідом, з великим Совєтським Союзом", заявив Владислав Ґомулка. Ґомулка покликався на заяву совєтського уряду з 30 жовтня ц. р. про поставлення взаємин між СССР і іншими „соціялістичними країнами" на нових основах. Майже безпосередньо підсля прибуття до Москви, польська делеґація і совєтський уряд розпочали наради.

Ізраїль проголосив підсумки кампанії на Синайскому півострові

Єрусалим. — Генерал Моше Даян, головний командант ізраїльської армії, що перевела кампанію на Синайському півострові заявив, що на ході ізраїльського наступу безумовно відбився корисно наступ англійців і французів проти Єгипту, але це, мовляв, не мало вирішного значення. Кампанія ізраїльської армії тривала 4 дні, впродовж яких зайнято весь Синайський півострів. Якщо англо-французьке летунство не було б бомбардувало єгипетських летовищ, то той ізраїльський наступ тривав би — твердив ізраїльський генерал — сім днів і були б багато вищі людські втрати ізраїльської армії. За отих чотири дні згинуло 160-165 ізраїльських вояків. Тільки в одному випадку єгипетське летунство енерґійно заатакувало ізраїльське військо, а саме, єгипетські літаки старалися знищити десант парашутистів, скинений з літаків за 20 миль на південний схід від Суезького каналу. На Синайському півострові розбито доценту дві повні дивізії і нескоординовані відділи силою однієї дивізії, разом коло 40 тисяч єгипетського реґулярного війська. Ізраїльське летунство втратило 11 літаків, єгипетське 9, в тому числі 4 совєтські МІҐ'и.

ТІТО ОСУДЖУЄ СОВЄТСЬКУ ІНТЕРВЕНЦІЮ НА МАДЯРЩИНІ

Беоґрад. — „Сталіністи" в Совєтському Союзі і на Мадярщині винуваті єдино, що повстав проти них мадярський нарід — заявив Тіто, виступивши у своїй промові в Пулі з першою публічною гострою критикою продовжування сталінських метод та вперше розкриваючи тайну своїх минуломісячних розмов з Хрущовим в Юґославії і на Криму. Він признав, що ті розмови стосувались двох напрямків у совєтській державно-партійній верхівці і що він виступив був проти кремлівських проводирів, „які все ще стоять на позиціях Сталіна". „Совєтські лідери мали помилковий підхід і неправильні погляди щодо відношення до Польщі, Мадярщини й інших країн" — заявив буквально Тіто. Все-ж, Тіто застерігається, що не всі совєтські „лідери" стоять на сталінських позиціях, тільки частина їх, яка спонукала інших частинно прийняти їх становище. „Все ще можливо, що тріюмфуватимуть ті протисталінські елементи в совєтському проводі, які є за швидкою і сильнішою еволюцією в напрямку демократизації, за закинення всіх сталінських метод і за створенням нових взаємин між соціялістичними державами, та що цей розвиток проявиться також в закордонній політиці". „Судячи за деякими познаками і розмовами ті елементи не є слабі, а навпаки, вони сильні". Тіто рішуче осудив використання совєтських військ проти мадярського повстання і скинув вину за це на кол. мадярського партійного диктатора Ерна Ґеро. Вжиття совєтських військ проти мадярських повстанців було „фатальною помилкою". Мадярське повстання було „страшним ударом для соціялізму". „Ґеро закликав російську армію. Це була фатальна помилка. Воно озлобило нарід і довело до загального повстання". Зате в дальшій стадії мадярських подій „настала дилема: хаос, цивільна війна, контр-революція, нова світова війна — або інтервенція совєтських військ, які там були". Першу з тих можливостей Тіто назвав „катастрофою", а останню „помилкою". „Я глибоко переконаний, що кровопролиття на Мадярщині і страшні жертви, що їх поніс мадярський нарід, принесуть позитивні наслідки", заявив Тіто. „Я глибоко переконаний, що товариші в Совєтському Союзі, навіть ті сталінські елементи, дістануть тепер ясний овид і побачать, що неможливо так поводитись". Тіто пояснював „сталінську" опозицію в Совєтському Союзі проти більших свобод для сателітних країн — її острахом, що „міжнародні революційні сили" не є достатоньо сильні і що з більшою свободою візьмуть верх „реакційні елементи". Тіто виявив, що він приїхав до Пулі лікуватися, але не сказав нічого про свою недугу.

Занепад комуністичних впливів в Зах. Европі

Рим. — Загальне обурення в Західній Европі на поведінку большевиків на Мадярщині дуже пошкодило всім західньо-европейським комуністичним партіям, зокрема в Італії. Показалось це на недільних виборах в пів-автономній окрузі Трентіно-Горішня Адиґа і в 231 міських громадах по всій Італії. Щойно в перших днях тижня надходять висліди виборів з отих округ. Всюди велику перемогу осягнули партії політичної середини, особливо ж керівна партія християнських демократів. В деяких округах праві соціялісти Сараґата, ліві Ненні і комуністи йшли до виборів одною листою. Все одно, та об'єднана соціялістично-комуністична листа зібрала здебільша менше голосів, аніж давніше окремі листи правих соціялістів та ліво-соціялістична й комуністична листа. Комуністи стали в деяких округах такі непопулярні, що вони поздіймали червоні прапори і серпи й молоти з своїх домівок та вели кампанію виключно під місцевими, ніби аполітичними гаслами.

У Франції послаблення комуністичних впливів проявилось другою компромітацією французької комуністичної партії за короткий час. На заклик опанованої комуністами Генеральної Конфедерації Праці, яка нараховує мільйон членів, тільки невеличка скількість робітників зголосилась до походу проти „реакційних елементів", які тиждень тому здемолювали були домівку централі комуністичної партії в Парижі. Поліція не допустила до найменшої комуністичної демонстрації. Після того так само не вдався заповіджений страйк, який мав доказати солідарність названої Конфедерації з Москвою у справі Мадярщини. Так само в англійській комуністичній партії позначився розкол внаслідку мадярських подій. Зріклися, на знак протесту, Джан Горнер, генеральний секретар опанованої комуністами юнії пожежних бриґад, Алекс Моффат з екзекутиви юнії шотляндських рудокопів і інші комуністичні діячі. Настала теж криза в комуністичному щоденнику в Лондоні „Дейлі Воркер" слухняному Москві.

В СВІТІ

● **У Кенії** (Африка) англійська колоніяльна адміністрація закінчила воєнну кампанію проти „мав-мав". Офіційно проголошено припинення усіх військових дій проти цієї терористичної організації та передачу дальшої боротьби в руки поліції. З первісного „твердого ядра" цієї організації, що начислювало 8,000 осіб, залишилось ледве кількасот, з двома відомими поліції керівниками на волі. Коло 10,000 африканських тубільців, зв'язаних з рухом „мав-мав", перебувають у в'язницях, а 30,000 — під поліційним наглядом. Цей терористичний рух англійська адміністрація зліквідувала репресіями і реформами.

● **З Канн** у Франції повідомили, що в тамошній клініці помирає 72-річна колишня королева Греції Єлисавета, розведена в 1935 році дружина кол. короля Юрія II. Єлисавета є пра-правнукою англійської королеви Вікторії й правнукою російського царя Олександра II.

● **„Биґ Бен"**, історчний дзвін у лондонській вежі, яка „споглядає згори" на парлямент, в минулу середу почав знову видзвонювати години. Впродовж кількох тижнів його чистили і направляли.

● **Уряд Іраку**, найбільш прихильнішої Заходові арабської держави і найбільш критичної у відношенні до Єгипту Нассера, винайшов „найпростіший і найлегший" спосіб запевнити тривкий мир на Середньому Сході: зліквідувати Ізраїль! Уряд Іраку певний, що якби на це погодилися всі великі держави, то араби самі, без совєтських „добровільців", „проковтнули б" Ізраїль. Західні військові фахівці сумніваються в цьому і пригадують сумний для Єгипту вислід ізраїльської кампанії на Синайському півострові.

● **Совєтським воякам**, висланим проти мадярських повстанців, казали в СССР, що вони їдуть допомагати єгиптянам врятувати Суезький канал від англійських імперіялістів — твердять мадярські втікачі, що прибули до Австрії. Совєтські вояки допитувалися в мадярів, де тут є той великий канал, що його зайняли англійці і французи.

● **Князь Віндзорський**, колишній король Едвард VIII, виїхав з дружиною з Франції, де перебував останній рік, до Англії. Дружина князя Віндзорського, американка Сімпсон, через яку він зрікся був престолу, не була ще прийнята на англійському королівському дворі.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МАДЯРЩИНА, СВІТ І УКРАЇНА

Здається, що ще хіба тільки нова глобальна війна могла б потрясти світовою опінією так сильно, як потрясли нею останні події на Мадярщині. Світ бо направду потрясений до глибини двома головними розділами тих подій: героїчними зусиллями мадярського народу позбутись комуністичного і московського ярма та варварською жорстокістю і брутальністю, якими Москва намагається здавити і втопити в морі крови та сліз цей всенародний мадярський зрив до волі.

З реакції світової публічної опінії можна вносити, що теперішня революція на Мадярщині була справді тією краплиною, що переливає міру. Бо ж те, що Москва зробила і ще продовжує робити в тій країні, при всій своїй жорстокості і варварстві, є все ж таки тільки краплиною того, що вона вже вдіяла хоч би „тільки" в Україні від початку її агресії на Українську Народну Республіку по сьогоднішній день. Проте, краплина переливає міру.

Добру характеристику тієї перелитої подіями на Мадярщині міри подає „Н. И. Таймс" у своїй редакційній статті „Світ проти Совєтів"", надрукованій в числі з 15-го листопада. „Слава і трагедія мадярської революції за волю, — пишеться в згаданій статті, — так потрясли умами і сумлінням людей в усьому світі, що вже видали один життєво важливий результат, як перманентну спадщину мадярського героїзму. Цим результатом є охоплююча весь світ і все ще зростаюча відраза проти совєтської політики брутальної сили". У статті наводиться багато конкретних прикладів, як совєтська поведінка на Мадярщині звернула проти Москви опінію навіть „невтральних", а то й самих комуністичних попутчиків та комуністів у багатьох країнах світу. „Західній світ пробудився до дійсности тієї політики під час комуністичного завоювання Чехословаччини і негайно вжив заходів для самооборони. Але потрібно було ще нагого совєтського дикунства на Мадярщині, щоб продемонструвати повне значення тієї політики . . ." — твердить „Н. И. Таймс".

З перелитою подіями на Мадярщині чашою горя поневолених Москвою народів, починають оживати і доходити до свідомости й сумління вільного світу також українські терпіння та жертви в боротьбі за волю і український героїзм у цій боротьбі. Два дні тому було передане у „СВОБОДІ" повідомлення Роберта Аллена з Вашингтону про братання українських вояків совєтської армії з мадярськими повстанцями, про перехід тих вояків із зброєю і танками на бік повстанців, бо „українці не мають любови до Москви", та про „глибоке потрясення" тими фактами у Москві і про те, що це становище українців бодай на кілька днів спинило совєтську масакру на Мадярщині, поки на місце українців не прислано російських та монгольських військ.

Є й інші факти. От, наприклад, цитований вже „Н. И. Таймс" з 15-го листопада в іншій редакційній статті пише дослівно: „Хрущов, засуджуючи Сталіна останнього лютого, вказав на те, що Сталін не міг депортувати всіх українців, *бо їх є забагато. Мадярів є менше, ніж українців, далеко менше.* Чи пробуватиме Москва розв'язати мадярську проблему політикою народовбивства через депортацію?"

Вже тільки ці наведені приклади вказують, що сьогодні боротьба за волю є суцільна, що мадяри, зриваючись до боротьби за свою волю, допомагають тим самим у боротьбі за неї всім іншим поневоленим народам, як і українська боротьба за волю допомогла і допомагає мадярам, полякам, чехам, білорусам та всім іншим, включно з росіянами, якби вони могли це бачити.

Цим мусить диктуватись українське відношення і до мадярського повстання і до визвольних рухів усіх поневолених народів. Цим воно і диктується. У зв'язку з повідомленнями про події на Мадярщині, у зв'язку зі статтями на цю тему і навіть платними оголошеннями, „СВОБОДА" одержала ряд листів від поодиноких громадян, які пригадують поведінку мадярів на українських землях під час першої і другої світових воєн, а головно 1939-ий рік у Карпатській Україні. Ніхто з нас цих подій не забув і не повинен забувати. Це теж цілком природно, що в наболілі українські душі могли б закрадатись всілякі почування. Проте, ми показалися б негідними тих всіх незчисленних жертв, які склав і складає український нарід у боротьбі за волю, якби почування помсти чи злорадности брало у нас верх у цій найгрізнішій добі історії. Мадяри були нашими ворогами і стали б ними знову, якби будь-коли знову виступили проти українського народу чи посягали по його територію. Але тепер вони є нашими союзниками в боротьбі проти спільного ворога за свою волю, за свою землю і за свою незалежність. Українські вояки совєтської армії, діставши від Москви зброю, щоб стріляти нею на мадярських борців за волю, скеровували її проти спільних московських гнобителів. Це є єдиноправильне становище. За нашу і вашу волю, за нашу і вашу незалежність! — це є гасла дня для всіх народів, поневолених і вільних.

ПРЕЗИДЕНТ І КОНҐРЕС

Щиро й сердечно, без найменшої облуди, всміхнені обличчя сенаторів Линдона Б. Джонсона, лідера демократичної більшости в Сенаті, та Вільяма Ф. Новленда, лідера республіканської меншости, і їхні взаємно стиснені долоні — це не звичайна світлина в газетах, а дійсний символ тієї ситуації, яка існуватиме у 85-му Конґресі З'єдинених Держав. Конструктивна співпраця між обома партіями, наставлена на доброзичливу підтримку нового уряду Д. Д. Айзенгавера, — це логічний наслідок останніх виборів. „Лявіна голосів" — як кажуть американські коментатори — що покотилася 6 листопада ц. р. на кандидатуру Айзенгавера — це був такий яскравий вияв волі американського народу, що демократична більшість в Сенаті і Палаті репрезентантів зрозуміла його, як наказ для себе — співпрацювати з Президентом. Водночас, обрання більшости демократичних кандидатів до обох палат Конґресу було для Республіканської партії доказом, що єдиноправильною і реально можливою політикою Адміністрації в такому 85-му Конґресі і може бути політика „золотої середини" Айзенгавера, себто політика так званого ліберального консерватизму, яку репрезентують не тільки Айзенгавер, але й названий угорі лідер демократичних сенаторів Джонсон і всі ті демократи, що голосували цього року за республіканський список.

І тому в американській пресі не видно й найменшого остраху за ту наступну сесію Конґресу, яка почнеться 3 січня 1957 року. Первісне збентеження виборчими несподіванками відступило місце переконанню, що 85-ий Конґрес краще функціонуватиме, як функціонував 84-ий, над яким тяжіли партійно-виборчі міркування. Пригадаймо палкі докори, що їх робили республіканці демократам за те, що вони, використовуючи свою цифрову більшість, робили буцімто свідомо капость республіканській Адміністрації, підвищивши їй, всупереч її волі, військовий бюджет і відкинувши такі проєкти, як, напр., проєкт шкільного будівництва чи полегші іміграційного закону, щоб потім ті самі проблеми висувати у власній виборчій кампанії. Демократи заперечували, начебто вони свідомо й пляново шкодили Адміністрації в Конґресі. Але вони не заперечували, що, маючи безпосередньо перед собою вибори — годі було їм законодатну політику цілком відірвати від плянів виборчої тактики. Очевидно, що Конґрес, який зійдеться в січні 1957-го року, не може й найменшої уваги звертати на вибори, які відбудуться у листопаді 1960-го року, тим паче, що тоді обидва президентські кандидати будуть інші, а невідомо ще, як узагалі виглядатиме тоді широкий світ і Америка!

З минулої ж виборчої кампанії найактуальнішою проблемою залишилась проблема лідерства — в американському народі й у вільному світі. Одним із найповажніших закидів, що їх робив Адлей Стівенсон, були твердження, що за республіканської Адміністрації З'єдинені Держави втратили на престижі закордоном внаслідок невмілого виконування їх ролі — лідера вільного світу. Американський нарід, не погодившись із цим твердженням і висловивши Президентові своє довір'я навіть, зобов'язав цим самим обидві сторони: Президента — до дійсного виконування ролі лідера, і демократичну опозицію — до підтримування Президента в тій ролі. Згідно з Конституцією ЗДА, за закріпленими вже адміністраційними законодатними звичаями та за існуючою міжнародною ситуацією, роля президента ЗДА, як лідера, не є фікцією чи репрезентаційною декорацією. Він є дійсно, а не фіктивно, відповідальний за весь державно-адміністративний апарат, в якому працюють близько 2,500.000 громадян. Він єдиний має право приймати і звільняти працівників на найважливіших державних постах. В його імені щоденно виконується постанови сотень законів. Він є не паперовим, але дійсним командантом усіх збройних сил в мирі і війні, бо ж від його остаточного рішення залежить, напр., цифрова сила армії, фльоти й летунства, затвердження чи відкинення плянів продукції нових родів зброї. Він відкидає або затверджує всі важливіші проєкти стратегічного плянування, беручи в цьому активну участь. Він знає ті закордонно-політичні і військові таємниці, що їх не знає Конґрес, і тому, свідомий цієї переваги Президента, Конґрес з-правила затверджує його рішення в закордонно-політичній ділянці, що з ними зв'язана й військова політика.

Але Президент не лиш є керівником уряду. Рішаючи про черговість справ, які мають перейти через законодатну машину, він насправді є керівником Конґресу. Будучи водночас головою одної з двох головних партій, він керує її політикою в краю і в Конґресі. Тому вирішне значення має здібність чи нездібність кожночасного президента співпрацювати з Конґресом. Д. Д. Айзенгавер виявив себе особливо добрим і вмілим стратегом у партійно-політичних взаєминах, при чому йому допоміг, а не пошкодив факт, що він не був ніколи безпосередньо заангажований у внутрішньопартійних суперечках; він вніс у практику переводити двопартійну співпрацю напрочуд гладко.

Величезна популярність, якою користується Д. Д. Айзенгавер в народі, облегшує йому можливість впливати на публічну опінію. Він робить це м. ін. щотижневими пресовими конференціями, до яких прислухається не тільки вся Америка, але й увесь світ. Тому і всі члени уряду і всі члени Конґресу, сенатори й конґресмени, свідомі могутнього впливу, що його має Президент на публічну опінію, мусять надзвичайно уважливо ставитись до його бажань і поглядів. У системі американської демократії Президент не може накидати своїх думок і вимогати сліпого послуху для своєї волі, так, як це є в тоталітарних державах. Ту ролю, яку там виконують поліційний апарат, інтрига і терор, виконує тут моральний авторитет. У практиці виявилось, що цей моральний і добровільний чинник у лідера куди-куди вартісніший і тривкіший від поліційно-насильницького.

Ще один момент спричиняється до гармонії між республіканським президентом та республіканським урядом, з одного боку, і демократичним Конґресом, з другого. У Палаті репрезентантів цифрове відношення все ще остаточно не вияснене. Але воно вже тепер дуже поважно перехилилось на користь демократів: 233 на 199 при трьох мандатах ще не ясних. Зате у Сенаті, що грає поважнішу ролю, різниця мандатів мінімальна: 49 на 47. Тому насправді ситуація там залежить завжди від буквально одного мандату. Бо ось, наприклад, коли б у Тексасі, де демократичний сенатор Прайс Деніель став губернатором, доповняючі вибори дали перемогу республіканцям, відношення сил було б відразу 48:48 з тим, що головуючий в Сенаті віце-президент Ричард Ніксон міг би диримувати голоси на користь республіканців. Поминаючи, що надзвичайно рідко коли голосування переводиться за партійним поділом, бо американські сенатори й конґресмени керуються індивідуальним поглядом, а не партійним білетом, така крихка і пливка партійна більшість в Сенаті диктує обом партіям тісну й взаємно-толерантну співпрацю.

700-РІЧЧЯ ЛЬВОВА В ПІДСОВЄТСЬКОМУ ЛЬВОВІ

27-го жовтня ц. р. відбулися у Львові „врочистості", присвячені відзначенню 700-річчя існування цієї західньо-української столиці. Коли порівняти хід і зміст цих офіційних „святкувань" хоч би тільки із з'їздом колишніх львівських студентів, що теж для відзначення 700-річчя Львова відбувся в днях 10-11 листопада ц. р. в Ню Йорку, з його імпрезами та виставками, влаштованими заходом американських українців, то вражає не тільки сухість і казьонність святкувань у підсовєтському Львові, але передусім політична й культурна відсталість цього живого і великого колись, навіть в умовах австрійської чи польської окупацій, осередку західньо-українського життя.

Усі ювілейні врочистості в поневоленому Совєтами Львові обмежилися до „об'єднаної сесії обласної і міської рад депутатів трудящих", яка відбулася в залі театру опери та балету ім. Івана Франка, та концерту, що відбувся увечері того дня, і що в ньому взяли участь „майстри мистецтв Москви, Києва, Львова та інших міст" і що про його програму „Радянська Україна" (за 28 жовтня ц. р.), з якої взяті нижче подані інформації, не подала навіть короткої вістки.

Сцена театру під час цієї „урочистої сесії" була прикрашена портретом . . . Леніна, що, до речі, ніякого відношення до Львова ніколи не мав, і „золотом виведеними" словами Леніна, які звучали як пересторога: „Вільна Україна можлива" тільки „при єдиній дії пролетарів великорусских і українських". Відкрив сесію „голова виконкому Львівської міської ради депутатів трудящих" якийсь П. Ф. Овсянко, який запропонував обрати у почесну президію сесії . . . президію центрального комітету комуністичної партії Совєтського Союзу під проводом Хрущова. Про покликання до президії когось із заслужених українських діячів Львова — мистців, письменників чи вчених, чи хоч би старших робітників і колгоспників, ніхто не згадав ні словом. З не надто приємним завданням виголосити в умовинах підсовєтської дійсности доповідь про 700-річчя Львова виступив син славної пам'яти Василя Стефаника, відставлений вже останнім часом у тінь, Семен Стефаник. Він, як і треба було сподіватися, обернув більшу частину своєї доповіді проти українських буржуазних націоналістів, запевняючи, що „жалюгідними і нікчемними є силкування українських буржуазних націоналістів довести, ніби Львів залишився таким, яким був 15 років тому". Закінчено цю сесію виступом „голови ради міністрів Української ССР" М. С. Гречухи і привітаннями різних делеґацій.

Під час цих „урочистостей" Львів був прибраний совєтськими прапорами, комуністичними транспарентами і гаслами, які здебільша нічого спільного з 700-річчям не мали. На ратушевій вежі був вивішений червоно-синій львівський прапор із цифрою „700".

У зв'язку з ювілеєм на львівських діячів культури, мистецтва та науки, як також працівників промисловости, „посипалися" різні відзначення, правда, підрядного значення і ступеня, здебільша т. зв. „почесні грамоти". Ордена не дістав ніхто, бо не зуміли ще „заслужити" його ні Львів ні львов'яни. Почесні звання „народного артиста", „заслуженого діяча мистецтва" та „заслуженого артиста" одержало 10 осіб, але між ними тільки двоє західніх українців, а решта переважно артисти з такими прізвищами, які ніколи нічого спільного зі Львовом і навіть з Західньою Україною не мали, як наприклад, Дехтярьова, Поспєлова, Сальман і Трегубов. Звання „народного художника СССР" одержала єдина Олена Кульчицька. Звання заслужених діячів науки і лікарів одержало 5 осіб, усі не-львов'яни, між ними двоє з такими характеристичними прізвищами, як Гапонова і Козлов. Звання заслуженого вчителя одержало шість львівських учителів, усе українці. І вкінці тільки „почесними грамотами" відзначено такі видатні наукові установи, як Львівський університет ім. Івана Франка та політехнічний інститут і, крім того, 145 осіб з-поміж діячів науки, мистецтва і працівників промисловости, між ними із відомих давніше письменників і поетів Андрія Волощака, Петра Козланюка, Дениса Лукіяновича і Михайла Яцкова (з нього зробили „Радянська Україна" Яцькова!). Крім них відзначено композитора Миколу Колессу, артистку Олександру Кривицьку, історика Івана Крип'якевича, композитора Станіслава Людкевича, мистця Антона Манастирського, композитора Романа Сімовича. Те, що між цими, як і багатьма іншими вченими та мистцями, що працюють у Львові, не знайдено гідних для вищих відзначень, характеризує добре становище, в якому опинився Львів і львівські українці. Ще яскравішим доказом постійної і безупинної русифікації Львова є вже наведений вище факт масової приявности росіян у Львові, підкреслений великою кількістю російських прізвищ у реєстрі відзначених „почесною грамотою" таких, як Благін, Васін, Владіміров, Власов, Гуляєв, Канишин, Марщков, Пушкарьов, Уткін, Саутіна та інші.

Київська „Радянська Україна" присвятила 700-річчю Львова своє число з дня 27 жовтня ц. р. Перша сторінка цього числа оздоблена дуже слабим з мистецького погляду малюнком „народного художника", до речі, дуже доброго графіка, Василя Касіяна, на якому виведені і львівський Високий замок, і ратуша, і сонце, що чомусь сходить із півночі над Кремлем. Більшість матеріялів у цьому числі „Рад. України" присвячені виступам проти „буржуазних націоналістів". Лає їх, як „палких поборників нерушимої братерської дружби українського народу . . . з великим братом нашим — народом російським" передова „Радянської України", яка між іншим пробує переконати мабуть цих же націоналістів, що у львівських школах вчаться „у великій більшості" діти „корінних жителів західніх областей". Проти цих же націоналістів спрямований і виступ чомусь не відзначеного хоч би „почесною грамотою" професора Львівського університету Михайла Рудницького п. з. „Друге народження". „Ще 30 років тому, — пише він, — Львів кишів шпигунами всіх національностей: тут явно провадили свою зрадницьку роботу прислужники німецького фашизму — українські буржуазні націоналісти, що поши-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Юрій Таркович

ПІД ЗНАКОМ СМУТКУ І ДЕМОНСТРАЦІЙ

Як тільки прийшли перші звідомлення до Західньої Німеччини про московсько-большевицьку брутальність і підступ в Будапешті, без жадних вказівок згори, всі без винятку німецькі радіовисильні негайно припинили висилати легку чи весело-розвагову музику і змінили свої програми. Німецькі висильні започаткували період смутку і жалоби з нагоди криваво здушеного Москвою визвольного руху на Мадярщині.

Наступного дня, в понеділок 5 листопада, вже урядово оголошено триденну жалобу в цілій Західній Німеччині. На всіх державних будинках і установах приспущено прапори на знак смутку і мовчазного протесту проти кривавого російського комунізму та його незамаскованого імперіялістично-терористичних дій. У вівторок в обідню пору на три хвилини стримано увесь рух на шляхах і працю на фабриках. Німецький уряд закликав все населення трихвилинною мовчанкою згадати трагічні події в Будапешті. По столиці Баварії, Мюнхені, відбулася багатотисячна демонстрація, зорганізована студентами мюнхенського університету, найбільшого в Західній Німеччині.

Справді неочікувана, хоча зрозуміла, реакція населення і уряду Західньої Німеччини виявляється не тільки в смутку і тихій жалобі. В Західньому Берліні 100.000 демонстрантів голосно виявили своє співчуття Мадярщині в її боротьбі за волю. Таких гострих, виразно протимосковських заяв, як у Берліні, тут ще мабуть ніколи ніхто не чув. Геть з совєтськими бандитами! Геть з кривавою кремлівською диктатурою горлорізів! — кричав стотисячний натовп демонстрантів. З великими труднощами вдалося німецьким промовцям і поліції здержати озлоблених людей від походу на совєтську частину Берліну. Демонстранти були напевно свідомі того, що в Східньому Берліні можуть їх привітати тільки совєтські кулі, і свідомі того, що Берлін в совєтському кільці, що навколо нього 22 совєтські дивізії з тисячами танків, гармат і літаків. Але обурення проти московської підступности і брутальности в Будапешті настільки велике, що німецькі маси готові були піти на все, бо ж вони добре знають, що й 18 мільйонів їхніх братів та сестер у Східній Німеччині терплять під тим самим окупантом, що йому ім'я большевицька Росія.

Коли пишемо ці рядки, німецький канцлер Аденауер виїздив у Францію. „Старий з Бонну", як його тут попопулярно титулують, хотів звернути увагу Франції на шкідливість єгипетської „авантюри", як називають у Бонні цю англо-французьку військову виправу. В Бонні, приватно і в парляменті, висловлювалося домагання, щоб Аденауер відклав свою візиту в Парижі, бо „як можна подавати руку тим, що загнали ніж у спину мадярській визвольній революції". Аденауер все ж поїхав в надії, що йому вдасться умовити французьких державних мужів звернути свою увагу не на Єгипет і Нассера, якого й німці не люблять, але в першу чергу на події на Мадярщині і взагалі події, що відбуваються на Сході, бо саме із Сходу загрожує смертельна небезпека. Частинно це йому вдалося.

Осуджування Москви за її терор на Угорщині просто не має меж. Німецькі робітники на вулицях, у фабриках, переповнених ресторанах, на всі лади лають Москву і гірко згадують англо-французьку акцію в Єгипті. Німецька офіційна політика робить швидкі висновки із мадярських подій. Новий молодий і енергійний міністер оборони у Бонні відбуває наради за нарадами. Німці обурені, але рівночасно й стурбовані, що вільний світ не допоміг мадярам. А чи допоможе він нам, кажуть вони, якщо б ми попали в таку ситуацію? В результаті таких міркувань у Бонні вирішили прискорити творення частин нової армії, які були б готові до всяких несподіванок, що їх можна завжди чекати від Москви.

В. Гайдарівський

ЩЕ ОДНО КОХАННЯ

Повість

(26)

До Лавріна Матвійовича підійшов робітник попросити щось із струменту та й заслухався; за ним підступили інші робітники, і незабаром навколо голови завкому, Максима і коваля зібралася юрма людей, що пильно прислухалася до розмови. Лише в далекому кутку кузні ще дзвеніло кілька ковадел, але й вони одне по одному замовкали.

— Я прийшов до вас, Максиме Федоровичу, — за звичкою постійного промовця обводив очима слухачів і піднесено говорив голова завкому, — я прийшов повідомити, що наші керівні організації і дирекція заводу високо цінять ваші заслуги, вашу ініціятиву і вашу активність, проявлені у боротьбі з недоліками і ненормальностями на нашому заводі. Ви принесли велику користь як організаціям, так і всім робітникам. Я дозволю собі тут навести маленький приклад. Уявімо, що колією котиться поїзд, навантажений цінними речами. Машиніст дивиться на рейки, піддає палива в піч, підіймає пару, і машина мчить уперед. У вагонах сидять провідники. Задоволені з швидкого і безупинного руху свого поїзду, вони, заколисані похитуванням вагонів, забули придивлятися до коліс і не помічають, що в буксах бракує олії, головки осей розігрілися, вже з-під коліс клубочеться густий дим і ось-ось спалахне полум'я і вогненні язики почнуть лизати дерево вагонів. Небезпека велика і її ніхто не помічає. Та попри колію проходить людина, вона бачить неминучість катастрофи і починає щосили, як тільки може, сиґналізувати — розмахує руками, кричить, показує на дим, і своїми зусиллями привертає увагу провідників. Ті негайно ж небезпеку усувають, і поїзд рушає далі, везучи врятований вантаж свій за призначенням. Таким самовідданим сиґналізатором є ви, Максиме Федоровичу. Ви звернули увагу керівництва заводу на те, що робітників погано годують, і завдяки вам уже почало поліпшуватись харчування. У нашій країні таким, як ви, Максиме Федоровичу, людям честь і шана. Керівництво організацій і дирекція заводу за ваші заслуги щиро дякують вам, Максиме Федоровичу. Одночасно дирекція вважає за потрібне використати вас на відповідальній посаді і призначила покищо на заступника начальника матеріяльного магазину. Тож дозвольте вас вітати, Максиме Федоровичу, з новим призначенням, побажати вам успіхів на новому становищі і висловити переконання, що і там ви довго не засидитесь, а підете вперед і вище!

Збоку дивлячись на Максима, важко було збагнути, як він сприймав вістки, принесені головою завкому. Стояв він, низько схиливши голову, і звішений наперед довгий чуб заслонив йому обличчя. Тільки коваль помічав, а може відчував, що переляк, який спочатку охопив був Максима, поволі перейшов у здивування, але й воно зникало і натомість напливали заспокоєність і вдоволення.

— Це непорозуміння, товаришу Ворошун, — заговорив Лаврін Матвійович. — Чого ви пхаєте оце одоробало у начальники, як воно і неписьменне, і відлюдкувате, і розуму в нього, мов у курки. Нехай хлопець ковалює. Тут він такусяку користь дає, а там, — коваль показав пальцем на стелю, — а там він у вашому возі буде п'ятим колесом.

— Помиляєтесь, товаришу, — категорично заперечив Ворошун. — З Максима Федоровича буде гарний керівник. Він ще молодий, йому ще треба вчитись. Та ці труднощі він переможе швидко. Таких людей не висувати — значить, робити злочин.

І, ніби даючи знати, що відносно цього питання не може бути двох думок, звернувся до молотобійця.

— Завтра вже ви, Максиме Федоровичу, не виходьте на роботу до кузні, а приходьте до мене в завком. Ми спільно обговоримо деякі подробиці, і розпочнете нову працю.

Ворошун потис руку Максимові і тим, хто стояв ближче до нього, і на прощання, жартуючи, зауважив, що робітникам разом з головою завкому треба б дати доброго прочухана, щоб задля розмови не припиняли роботи. Та вже задля знаменної виняткової причини хай їм простить адміністрація.

Робітники розходилися по своїх місцях, жваво обговорюючи несподівану, дивовижну подію. Людям ніби легше зітхнулось від того, що Копі нічого неприємного не станеться. Тепер він не тільки позбудеться своєї гризоти й страху, а навіть матиме кращу роботу, сам стане активістом. На одного менше чи більше, від того нічого не зміниться, головно, що парубок не постраждає. А там, хто-зна, може, висунувшись угору, не відцурається своїх товаришів і ще колись заступиться за них . . .

Але Лаврін Матвійович загальним задоволенням не переймався. Він вважав, що Максим небезпеки не позбувся, що вона навалюється не так раптово і брутально, як можна було сподіватись. Парубкові загрожує щось гірше, ніж переслідування, чи навіть тюрма. Якщо він погодиться кинути кузню, перестане працювати за фахом, а піде туди, куди його хочуть затягнути, то тим самим приєднається до гурту погоничів, базікал, дармоїдів, від яких і без нього на світі тісно. Лавріновї Матвейовичу здавалося, що вже краще піти до тюрми, працювати в каторжних таборах, бо там, принаймні, не бруднитиметься душа, не будуватиметься добробут на чужому потові й крові. Піти ж туди, куди улесливо заманює Ворошун, означає полізти в багно, в смердючу трясовину, яка засмоктує людину поволі, але безупинно, аж поки не затягне зовсім. Лаврін Матвійович докладав усіх зусиль, щоб переконати Максима відмовитись від запропонованих йому спокусливих вигод. Він розхвалював ковальство, доводив його користь для всього людства і з презирством говорив про нероб.

— Обміркуй, Максиме, добре, раніше, ніж рішитись на щось, — радив Лаврін Матвійович. — Твоє майбутнє тепер залежить від тебе. Не спи цілу ніч, а думай, поки твій розум тобі скаже: роби лише так, а не інакше . . .

Думати Максимові багато не доводилося. За нього це вже зробив дядько, Стефан Гнатович Курдюк. Максимові сказано було робити так, як вимагатимуть організації. Так він і робитиме.

Вранці до кузні він не пішов.

Лавріновї Матвійовичу дали іншого молотобійця. І того дня коваль відчув, що він уже старий і сили його покидають.

***

У перші дні Максим поводився, мов той кінь, якому байдуже, куди тягти воза, аби не періщили по ребрах батогом. Виконував Максим усе, що йому казали робити, не допитуючись, навіщо це все робиться. Його одягли в спеціяльно для нього пошите вбрання, взули в хромові чоботи, додому привезли гарних меблів, що пахли ляком, провели електрику й обіцяли дати нову простору кватиру. Але Максимові все здавалося, ніби дають йому різні речі лише на тимчасове користування, як артистові, поки він не відіграє свою ролю. А потім, коли кінчиться вистава, доведеться знову переодягатися у свій одяг і втягувати з подвір'я до хати старі меблі.

Василь Мудрий

НА ЖИДІВСЬКІ ТЕМИ

(4)

І для жидів Київ має свою окрему історію. Там пам'ятають жидівські погроми з 1881 р. після вбивства Александра II, пам'ятають погроми 1905 р. Києву припала доля виявити в цілій наготі царський антисемітизм, як і його банкротство. Автор має на думці процес Бейліса з 1911—1913 років про т. зв. ритуальне вбивство. Після повалення царату, в часі революції та громадянських воєн почалася нова біда для жидів у тому „гарному місті над Дніпром". Порядок у Києві настав на думку автора, аж по 1920 р. Тут автор згадує про одного з совєтських камандирів, що займали Київ, про Йону Якіра, який став згодом командиром сов. армії на Україні, а якого потім розстріляно, як співобвинуваченого в процесі Тухачевського. У 1941 р. гітлерівська армія зайняла Київ і знищила 50 тисяч жидів. Це вершок усього лиха, що його до того часу зазнавали жиди.

У зв'язку з Києвом автор, покликуючись на істориків, а в тому числі і на Миколу Костомарова, пише, що відомий православний єпископ Лука Жидята був вихрещеним жидом. Другий жид з Києва Захарія, що на початку XV віку виїхав з Києва до Новгороду, був основоположником нової віри серед новгородців, відомої під назвою секти „жидовствуючих".

Особливе місце автор призначує в своїй праці Полтаві. Він твердить, що Полтава є „найбільш українським" містом на Україні. Там усі, міщани і інтелігенти, говорили виключно по українськи. Там народився і діяв батько нової української літератури Іван Котлярівський. В тому місті найкраща українська мова, в ньому високо стоїть культ Шевченка й українських історичних подій. У Полтаві ніколи не було ніяких жидівських погромів, хоч це велике українське місто, а між жидами чомусь поширений погляд, що з українцями зв'язані погроми. Автор подає причину, чому в Полтаві не було погромів навіть за часів всевладної російської царської чорносотенщини. На думку автора тому, що там жив і діяв такої міри українець і приятель жидів як Володимир Короленко (який писав поросійськи і тому належить до російської, а не української літератури). Короленко був тим, що кинув обвинувачення під адресою царського уряду за кишенівський погром.

В тій же книзі автор пише і про місто Проскурів та про проскурівський погром. Він каже, що в Проскурові жило тоді кругло 25,000 жидів. До такої високої цифри дійшло там жидівське населення тому, що царська влада виселювала жидів із пограничної смуги. Жиди з малих прикордонних містечок переселилися до Проскурова.

Під час великої революції переселялись туди жиди ще й з інших менших містечок, де була для них небезпека від численних мародерів, що самовільно покидали фронт і пробирались через Україну додому. (Про це докладно пише І. Чириковер в праці „Антисемітизм і погроми на Україні 1917 і 1918". Видано в „Остідішес Гісторішес Архів", Берлін, 1923. В. М.). В описі проскурівського погрому автор послугувався переважно жидівськими джерелами та „Великою совєтською Енциклопедією". Крім того інформаціями, зібраними в часі його перебування в Совєтах у 1932 р.

Автор не обвинувачує українського уряду ні взагалі українського народу у цьому погромі. Він обвинувачує у ньому т. зв. „отамана" Семесенка і ту військову частину, яка йому підлягала, — а яка з його наказу перевела погром. Автор твердить, що Семесенко був пияк, сифілітик і невідповідальний чоловік.

У Вінниці відбулася перед проскурівськими подіями в лютому 1919 р. конференція пробольшевицьких діячів, які розглядали справу большевицького перевороту в Проскурові. Проскурівські соціялісти були проти повстання, а найбільшим його противником був бундист Иофе. Він твердив, що таке повстання в Проскурові не принесе ніякої користи большевикам, але зате може спричинити погром. На жаль, проскурівські большевики не послухали пересторогн Иофе. Вони сподівалися зорганізувати повстання на цілому Поділлі.

Вночі з 14 на 15 лютого 1919 р. проскурівські большевики зробили повстання. Вони зайняли пошту і телеграфну станцію й арештували коменданта міста. Але повстання не повелося. В суботу 15 лютого ранком повстанці втекли. Семесенко наказав наступ із проскурівського двірця (що був поза містом) на місто, щоб його очистити від повстанців. І тоді сталося нещастя. Коли військо ввійшло в чисто жидівську дільницю, почався погром. Автор твердить, що погром тривав чотири години. Його наслідок був страшний: вбитими було коло дві тисячі жидів, а ранених було не менше 2,500. В тому описі є твердження, що було б ще більше жертв, якщо місцеві українські люди не вмішались були в справу і не припинили погрому. Автор згадує „члена міської Думи Тарановича" і „українця Верходу". Сам хід усіх подій у часі погрому не дуже вірний в поданому автором описі. Але нічого дивного в тому, бо ж він користувався джерелами людей, які наочними свідками цих трагічних годин не були, а далі й большевицькими офіційними даними, які були тенденційні.

(Далі буде).

КНИЖКА И ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ В ДОМІ КОЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ

700-РІЧЧЯ ЛЬВОВА В ПІДСОВЄТСЬКОМУ ЛЬВОВІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

рювали різні наклепи на Радянський Союз". Лаючи „об'єднані сили реакції: уряд панської Польщі, католицьке попівство, платних 'фашистських агентів і провокаторів", Михайло Рудницький договорюється до того, що перед приходом совєтської влади до Львова для нього, як і для „сміливого невеликого загону вірних друзів Радянського Союзу", мало було у Львові „близького та рідного", і що їм тільки тепер розкривається „нова сторінка життя".

В цьому числі „Радянської України" надруковано фейлетон І. Крип'якевича та кандидата економічних наук Г. Ковальчука п. з. „Сторінки історії", уже без нападів на „буржуазних націоналістів", але із згадкою про такі львівські „прогресивні літературні та громадсько-політичні журнали і газети", як „Культура" і „Вікна". Згадуючи про них, автори фейлетону забули назвати прізвища редакторів цих комуністичних журналів і газет Дмитра Рудика та Василя Бобинського і прізвища більшости їхніх співробітників, усіх зліквідованих комуністичною Москвою. На цьому місці варто підкреслити ще й той факт, що з усієї львівської колишньої комуністичної еліти, зліквідованої теж червоною Москвою залишився чи не єдиний у Львові Богдан Дудикевич, який є тепер директором Філії центрального музею ім. Леніна і якого теж нагороджено „почесною грамотою".

Водночас із цими матеріялами „Радянська Україна" надрукувала віршовану відповідь якогось Ростислава Братуня „пану Богдану Кравціву, який з закордонного націоналістичного смітника вирішив „привітати" Львів з 700-річчям". У примітці до цієї „присвяти" сказано, що „про цього пана і про його людожерні „вірші" див. статтю „Відповідь наклепникам" у газеті „Радянська Україна" за 10 жовтня цього року". „Відповідь" Р. Братуня на відомий вірш Богдана Кравцева, цитований у згаданій „Відповіді наклепникам" п. з. „Кривавим листом котить падолист", така характеристична для підсовєтської дійсности, що варто її передрукувати в цілості:

„Кривавим листом котить падолис . . ."
А лист насправді золотий, кленовий . . .
Ви, пане Кравців, в мрії подались,
„Вітання" шлете ювілейне Львову.
Напевно, пригадавсь минулий час,
І серцю захотілось „знову візій".
О, пам'ятаєм, як ви йшли до нас
В хвості чужих наїзницьких дивізій.
Так, пам'ятаєм добре ці ми дні,
Як „жах огню будив до дня оселі" . . .
Ви ж про розбій складаєте пісні, —
Криваві теми вам найбільш веселі.
Чи пісня це? Це сморід, жовч, гниття,
Чи віршами можливо це назвати?!
Нема там пісні, де нема життя,
Співець повинен про життя співати!
Не пісня те, що мимрите за кість, —
Бо зраді з піснею ніяк не по дорозі!
Для вас надхнення — ненависть і злість,
Маразм — талантом бог вам дав небозі!
Ви навіть сонця життєдайний світ
„В вінку шрапнелі" бачити готові.
„Ватаги чобіт" — ось який привіт
Шлете ви нам, що живемо у Львові.
У нас сьогодні мирний падолист
У Стрийськім парку, на Високім Замку . . .
Покиньте, пане, істеричний свист,
Закрийте рот свій на залізну клямку.
Вам нічого на нас наводить жах —
Мерці лиш можуть у казках лякати.
Скажу по-львівськи: „Хай вас трафить шляк!"
І руки йду від ваших „од" вмивати!

Виписує Ростислав Братунь таку „відповідь", забуваючи про те, що ще багато людей й у Львові і в Західній Україні знають, що вірш Б. Кравцева був написаний не „на привітання Львова" з 700-річчям, але ще в 1927 р., і що автор його не йшов в Україну ні з чужими наїзницькими дивізіями, ні навіть у їх хвості. Так само всі в Україні, хто читав підсовєтські газети з жовтня цього року, в яких був передрукований в цілості вірш Б. Кравцева, знають і пам'ятають, що не про „розбій" була мова в цьому вірші, а про те, що сказано в кінцевих рядках його: щоб замаяв український прапор над Львовом. А щодо кінцевого „побажання" чи пак львівського прокляття, висловленого комуністичним поплентачем Ростиславом Братунем, то воно не раз і не двічі сипалося на голови львівських українських поетів і націоналістів збоку і польської вулиці і польських поліцаїв. І треба думати, що коли вони змогли витримати і пережити польське „нех вас шляк трафі", то потраплять витримати й пережити комуністичне „українізоване" — „хай вас трафить шляк!", тим більше, що прокляття це вже не раз верталося бумеранґом на голови тих, що його кидали.

Зустріч лікарів львівської школи

Ню Йорк. — В неділю, дня 11-го листопада 1956 р., в рямках Товариського З'їзду б. Студентів Високих Шкіл Львова, відбулася тут теж Сесія українських лікарів львівської школи.

У сходинах, скликаних Українським Лікарським Товариством в Америці, взяло участь коло 50 лікарів, з яких деякі прибули зовсім здалека. Сходини були присвячені спогадам про львівські медичні студії і „Медичну Громаду", яка від 1910 р. об'єднувала всіх українських студентів медицини і була одною з найбільш діяльних студентських організацій Львова.

Доповідь про „Медичну Громаду", її розвій і діяльність у різних часах і умовинах, виголосив д-р Богдан Олесницький, який був головою цього Товариства в 1937 р. Доповідь цю доповнили своїми інтересними особистими спогадами д-р Володимир Білозор, голова Медичної Громади в 1913 р. і д-р Роман Осінчук, голова цього Товариства в 1929 р.

Всі промовці підкреслювали важливу ролю, що її відгравала Медична Громада за весь час свого існування у суспільно - громадському вихованні українських лікарів. Піднесено теж значення і заслуги цього Т-ва і його членів, львівських медиків, для справи охорони народного здоров'я і пропаґанди гігієни серед укр. населення Галичини. Збори лікарського сектора З'їзду б. Високошкільників Львова, привітав від Організаційного Комітету його голова інж. В. Богачевський. На зборах була присутня теж д-р Софія Парфанович з Дітройту.

ДРУГИЙ „ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ" ЗДА

В дійсності немає такого титулу „другого віце-президента", хоч ним є 74-річний спікер Палати Репрезентантів Сем Рейберн. В Конґресі його часто називають „містер Сем", але згідно з законом, спікер Палати Репрезентантів став би президентом цієї країни, коли б не стало президента і віце-президента. Сем Рейберн є конґресменом від 1913 року, це значить від інавґурації президента Вудро Вилсона. Він тоді мав 31 рік, а впродовж 45-ох років постійно був вибираний на це становище. Від 1940 року „містер Сем" є спікером Палати Репрезентантів, як тільки демократи мали більшість в цій палаті Конґресу. Коли б і спікер палати не міг виконувати обов'язків президента, то головою держави став би найстарший віком сенатор; дальша черга така: державний секретар і інші члени кабінету.

● З Гамбурґу відплили до Порт Саїду два західньо-німецькі великі ремонтні пароплави з могутніми кранами „Ді Енерґі" і „Ді Айсдауер", щоб взяти участь в очищенню Суезького каналу від затоплених там кораблів, які заблькували канал. Подорож з Гамбурґу до Суезького каналу забере три тижні.

З НАШИХ БУДНІВ

З'ЇЗДОВЕ ПОЖНИВ'Я

Хтось сказав, що З'їзд Львівських Студентів — це була зустріч 3-ох галицьких поколінь, на американській землі. Уявіть собі, що поприлітали люди з Каліфорнії, з Арізони, з далекого Вінніпеґу, вже не згадуючи про Торонто, Дітройт, чи Шикаґо.

Є якісь чари приховані в маґічному слові „Львів", що народ злітається з далеких сторін, не звертаючи уваги на такі часті тепер повітряні катастрофи.

Мої, та й не тільки мої, власні враження від З'зду, я міг би замкнути в трьох словах: „Було дуже файно!" Все ж таки всі три галицькі покоління таки найбільше хвалили собі Львівський Баль в Народному Домі, не дивлячись на те, чи хтось брав участь в лянсієрі, чи не брав.

Цей лянсієр — то було видовище, якого ще, мабуть, не оглядала Заокеанська Україна. Треба було бачити і подивляти ред. Льоня Лепкого, як то він стояв на помості і, неначе капітан потапаючого корабля, кидав через тубу слова команди загубленим львов'янам, що плентались поміж дамськими фуфами й кринолінами та викаблучували різні „каре-ти"!

Хоч і не можна сказати кривого слова на Спільну Тризну, чи то пак, Трапезу! Зразу кидалось у вічі, що в Комітеті засідають нащадки наших гостинних священичих родів, бо столи були заставлені обильно, по-господарськи, не жадною „ліпою" — як говорить колеґа Ясьо Костюк з Трентону. Бралося під розвагу також і те, що приїдуть гості з далеких вестів, з відповідними апетитами.

Ось, не знаю, чи треба було конче, під час харчування, на ґвалт витворювати „безжурний, приємний настрій" і принагідних промов? .. Факт, що такі пункти стояли в програмі, але учасники Трапези моментально витворили собі самі приємний настрій, по одній, чи другій зайвій чарці.

І шкода мені направду Шановних бесідників, що вони так надривали собі горла і даремне намагались перекричати п'ятсот осіб на залі, і голосник нічого їм не помагав. Не дали собі ради ні лікарі, ні адвокати, ні люди воєнні, з могутнім голосовим органом, як, наприклад, пан інженер Богачевський. Тільки на короткий момент вдалося зачарувати залю пану предсідникові Д. Галичинові, коли він сповістив новину про участь українців у мадярському повстанні. На залі стало тихо, як маком посіяв . . . Дехто думав, що зараз після того наступить колекта, але не було.

Маю ще декілька теплих завваг до Академічної Сесії та й до Ювілейної Виставки в Літер. Мистецькому Клюбі — на жаль — не маю куди розмахнутись в цьому фейлетоні. Відносно Виставки хочу тільки ствердити те, що всі пані позакохувались в автопортреті Михайла Мороза, і що д-р О. Соколишин не намарно студіює бібліотекарство, бо на виставці книжки і преси показав, що чогось таки навчився.

Всі, що не мали нагоди бути на Літературно-Мистецькому Вечорі у Стайвезант Гайскул, хай тяжко жалують, бо вони не дістали повного, я сказав би, есенсіонального уявлення про цілий З'їзд. На цьому, саме, Вечорі колеґа-ювілят Калафатюк проголосив таку епохальну тезу:

Якби, після З'їзду, ще хтонебудь з поляків відважився мати якісь претенсії до нашого Львова, то він матиме до діла з ним, з паном Калафатюком!

Ой—ой! Уявляю собі, який блідий жах впаде тепер на наших західніх сусідів!

Ікер.

Доводимо до відома Всечесного Духовенства, Приятелів, Знайомих, колишніх парохіян зі сіл Станькова, Верхня, Збора і Кулинка та краянів Калущан і Скільщан, що з Краю наспіла скорбна вість, що в останніх роках помер там

о. АНТІН ЛУЧАКОВСЬКИЙ

гербу НОВИНА

парох села Збора, а передтим Станькова, Войнилівського деканату в Калуському повіті, в Галичині, народж. 1872 р., рукоп. 1899, вдовець, останній Єрей в роді, що від сторіч давав у кожній ґенерації священиків Церкви і Народові; один з основоположників національного відродження Калущини, в якій просвіщенствував п'ятьдесять років.

Нехай буде Йому легка Українська Земля, якої був вірним сином.

Поминальне Богослуження відправиться у Филаделфії, в гр.-кат. Церкві ім. Христа Спасителя на Найставні, в четвер, 22 листопада о годині 8 рано.

Прибиті горем:

ліс. інж. БОГДАН ЛУЧАКОВСЬКИЙ, син
СОФІЯ з Онуферків, невістка
РОКСОЛЯНА і АНДРІЙ, внуки.

З Краю надійшла жалібна вістка, що у Львові помер, в дні 16 липня 1956, на 85 році життя

ПРОФ. Д-Р

ВОЛОДИМИР ЛЕВИЦЬКИЙ

кол. вчитель в гімназіях в Тернополі й у Львові, пізніше візитатор шкіл Львівської Шкільної Округи, з черги професор Львівського університету, вчений фізик, б. голова Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, б. академік УАН, член чужоземних академій наук.

Поминальне Богослуження буде відправлене в Филаделфії, в гр.-кат. Церкві на Найставні, в суботу 24. листоп. ц. р. о год. 7 рано.

Рідня — СОФІЯ і інж. БОГДАН ЛУЧАКОВСЬКІ.

Ділимося сумною вісткою, що дня 15-го листопада 1956 р., помер нагло в Ньюарку мій Найдорожчий Муж

бл. п. СТЕФАН ГАЛЬ

на 46-му році життя.

Похорон відбудеться в суботу, 17-го листопада, о год. 1-ій по пол., з пох. заведення Литвина, 801 Спрінгфілд Евеню, Ірвінґтон, Н. Дж.

Горем прибита

ДРУЖИНА і РІДНЯ

З глибоким смутком повідомляємо, що дня 10-го листопада 1956 р. упокоїлася в Бозі на 90-му році життя наша Найдорожча Мама

бл. п. МАРІЯ з Маліновських КАЛИМОН

вдова по бл. п. о. Григорієві, парохові Горуцька, повіт Дрогобич.

ПАНАХИДА відправлялася в понеділок, 12-го листопада, о год. 8-ій вечір в каплиці Пехоронного Заведення Литвина. Похоронні обряди відбулися дня 13-го листопада о год. 9-ій рано з укр. кат. парох. церкви в Ньюарку на кладовище у Whippany.

Горем прибиті:

ІРЕНА і ЯРОСЛАВА, доньки.

В першу річницю смерти
бл. п. ТЕКЛІ з ГРАВОВСЬКИХ МУРИН
відправиться
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ З ПАНАХИДОЮ
в церкві св. Юра в Бостоні
в суботу, дня 1-го грудня, о год. 9-ій ранку.

Дочки з Рідньою.

РОЗШУКИ

Пошукую МИХАЙЛА МИЛІВ з села Я. пов. Д. Хто знав би про його адресу або він сам, прошу писати до:
PH. M. MAKSYMONKO
1221 W. Melrose Ave.
Chicago 13, Illinois

КСЕНЯ КРОКІС з дому Скіба, з села Ожанна, повіт Ланцут, пошукує свою сестру АНАСТАЗІЮ СКІБА.
До Америки виїхала 1913 р., мала перебувати в Дірборн або в Дітройті. Хто знав би про неї, або вона сама прошу написати:
KSENIA KROKIS
7303 Montrose Street
Detroit 28, Mich.
Tel. LU 2-0190

Пошукую МИКОЛУ СИДОРА, сина Антона і Павлини Вязь з Коритник, пов. Перемишль, який працював в Ляйпціґу, Німеччина, в Мессершміт фабр. літаків. Остання вістка була від нього 1945 р. перед зайняттям Ляйпціґу. Є відомості, що мав би бути в Англії. Хто знав би за нього або він сам, прошу писати на адресу: Wolodymyr Baran, 213 Boylston St., Jam. Plain (Boston) 30, Mass., USA. Закордонні газети прошу о передрук.

Федя ОЛІЙНИКА с. Івана зі села Грусятичі, повіт Бібрка, останньо зам. в селі Щепанів, повіт Бережани, який перебував в Німеччині, пошукує брат. Хто знав би про нього с прошений повідомити брата:
ОСИПА ОЛІЙНИКА
136 Avenue "C"
New York 9, N. Y.

АНТОНІЯ ШАФРАНСЬКОГО шукає сестра Ефрозина (Розалія), який, мабуть, перебуває у Flint, Mich. Голоситись до
L. NESTOROWYCZ
4622 Worth St., Phila. 24, Pa.